

AKOKVO

Projekat "Integracija ključnih kompetencija u obrazovni sistem Crne Gore (ICEKS)", Ministarstvo
prosvjete, nauke, kulture i sporta

**Dodatni standard (br. 10) koji se odnosi na akreditaciju studijskih programa
za inicijalno obrazovanje nastavnika**

April, 2022.

DODATNI STANDARD I SMJERNICE ZA AKREDITACIJU STUDIJSKIH PROGRAMA ZA INICIJALNO OBRAZOVANJE NASTAVNIKA

STANDARD 10: Studijski program za inicijalno obrazovanje nastavnika rezultira kvalifikacijom koja se postiže nakon drugog ciklusa studija (ukupno 300 ECTS) i koja daje nastavničke kompetencije i kompetencije struke (predmeta) koje se stiču i kroz praktični rad u osnovnim i srednjim školama.

Smjernice:

Standard se primjenjuje na studijske programe čija je izlazna kvalifikacija nastavnik (učitelj, profesor i sl.), i to predmetni nastavnik u osnovnoj i srednjoj školi. Ovakvi programi bi u postupku akreditacije i reakreditacije trebali ispuniti uz sve osnovne standarde za akreditaciju studijskih programa i ovaj dodatni standard.

Uzimajući u obzir da se kvalifikacija nastavnika stiče nakon drugog ciklusa visokog obrazovanja (master studiji – ukupno 300 ECTS), strogo formalno gledano ovi dodatni standardi bi se odnosili na akreditaciju master studija. Standard se može odnositi i na integrisane (petogodišnji) studije prvog i drugog ciklusa, na studije drugog ciklusa koji sadrži potrebne ishode učenja (koji pokrivaju srodne nastavne planove i programe u osnovnim i srednjim školama, kao i ishode koji se odnose na kompetencije nastavnika – psihološke, pedagoške, didaktičke i metodičke), kao i na studije drugog ciklusa koji sadrži dio potrebnih ishoda učenja ukoliko je kroz pristupnu politiku regulisano da se primaju samo oni studenti koji su u prvom ciklusu studija postigli nedostajući obim ishoda učenja, tako da u ukupnom zbiru postignu minimalno 60 ECTS-a psiholoških, pedagoških, didaktičkih i metodičkih sadržaja. To se takođe odnosi i na potreban obim prakse u školi – potrebno je u ukupnom obimu petogodišnjih studija imati 150 časova provedenih u školama. Za slučaj da visokoškolska ustanova akredituje program drugog ciklusa za inicijalno obrazovanje nastavnika koji u cjelosti obuhvata obim ishoda učenja koji se odnose na predmetne i nastavničke kompetencije, kao i ukupan obim didaktičke i metodičke prakse, pristup takvome studiju treba omogućiti samo studentima koji su završili prvi ciklus ili pedagoškog ili smjera srodnog predmetnom programu (npr. matematika, biologija, historija, geografija, i sl.).

Visokoškolska ustanova koja izvodi studijski program za inicijalno obrazovanje nastavnika treba da ima barem jednog izabranog nastavnika za metodiku nastave za svaku predmetnu oblast iz koje se programi izvode. Nastavnik bi bio zadužen za predmete koji se odnose na metodiku nastave, kao i metodičku školsku praksu u školi. Kod izbora nastavnika za metodiku nastave trebaju da se uzmu u obzir iskustvo u radu u školi, te potreban broj relevantnih publikacija iz oblasti metodike nastave određene predmetne oblasti. U idealnom slučaju nastavnik metodike nastave je stekao obrazovanje iz predmetne oblasti, a doktorat iz metodike nastave ili obrnuto.

Ustanova visokog obrazovanja koja izvodi studijski program za inicijalno obrazovanje nastavnika treba da ima zaključene sporazume (ugovore) sa školama o izvođenju školske prakse. Predmet tih ugovora treba da bude i imenovanje mentora (kvalifikovani nastavnici predmetne oblasti, pedagozi ili drugi stručni saradnici).

Preporučuje se ustanovama visokog obrazovanja primjena modularnog pristupa, gdje bi se psihološke, pedagoške, didaktičke i metodičke kompetencija postizale kroz određene module. Ti moduli mogu biti i izborni, omogućavajući studentima fleksibilnost.

IZVJEŠTAJ O SAMOEVALUACIJI STUDIJSKOG PROGRAMA PREMA DODATNOM STANDARDU BR. 10 ZA INICIJALNO OBRAZOVANJE NASTAVNIKA SA KRITERIJUMIMA

Napomena: Za svaki kriterijum obrazložiti njegovo ispunjavanje, odnosno neispunjavanje prilažući dokument ili izvod iz dokumenta kao dokaz.

STANDARD 10: Studijski program za inicijalno obrazovanje nastavnika rezultira kvalifikacijom koja se postiže nakon drugog ciklusa studija (ukupno 300 ECTS) i koja daje nastavničke kompetencije i kompetencije struke (predmeta) koje se stižu i kroz praktični rad u osnovnim i srednjim školama.

Smjernice:

Standard se primjenjuje na studijske programe čija je izlazna kvalifikacija nastavnik (učitelj, profesor i sl.), i to predmetni nastavnik u osnovnoj i srednjoj školi. Ovakvi programi bi u postupku akreditacije i reakreditacije trebali ispuniti uz sve osnovne standarde za akreditaciju studijskih programa i ovaj dodatni standard.

Uzimajući u obzir da se kvalifikacija nastavnika stiče nakon drugog ciklusa visokog obrazovanja (master studiji – ukupno 300 ECTS), strogo formalno gledano ovi dodatni standardi bi se odnosili na akreditaciju master studija. Standard se može odnositi i na integrisani (petogodišnji) studij prvog i drugog ciklusa, na studij drugog ciklusa koji sadrži potrebne ishode učenja (koji pokrivaju srodne nastavne planove i programe u osnovnim i srednjim školama, kao i ishode koji se odnose na kompetencije nastavnika – psihološke, pedagoške, didaktičke i metodičke), kao i na studije drugog ciklusa koji sadrži dio potrebnih ishoda učenja ukoliko je kroz pristupnu politiku regulisano da se primaju samo oni studenti koji su u prvom ciklusu studija postigli nedostajući obim ishoda učenja, tako da u ukupnom zbiru postignu minimalno 60 ECTS-a psiholoških, pedagoških, didaktičkih i metodičkih sadržaja. To se takođe odnosi i na potreban obim prakse u školi – potrebno je u ukupnom obimu petogodišnjeg studija imati 150 časova provedenih u školama. Za slučaj da visokoškolska ustanova akredituje program drugog ciklusa za inicijalno obrazovanje nastavnika koji u cjelosti obuhvata obim ishoda učenja koji se odnose na predmetne i nastavničke kompetencije, kao i ukupan obim didaktičke i metodičke prakse, pristup takvome studiju treba omogućiti samo studentima koji su završili prvi ciklus ili pedagoškog ili smjera srodnog predmetnom programu (npr. matematika, biologija, historija, geografija, i sl.).

Visokoškolska ustanova koja izvodi studijski program za inicijalno obrazovanje nastavnika treba da ima barem jednog izabranog nastavnika za metodiku nastave za svaku predmetnu oblast iz koje se programi izvode. Nastavnik bi bio zadužen za predmete koji se odnose na metodiku nastave, kao i metodičku školsku praksu u školi. Kod izbora nastavnika za metodiku nastave trebaju da se uzmu u obzir iskustvo u radu u školi, te potreban broj relevantnih publikacija iz oblasti metodike nastave određene predmetne oblasti. U idealnom slučaju nastavnik metodike nastave je stekao obrazovanje iz predmetne oblasti, a doktorat iz metodike nastave ili obrnuto.

Ustanova visokog obrazovanja koja izvodi studijski program za inicijalno obrazovanje nastavnika treba da ima zaključene sporazume (ugovore) sa školama o izvođenju školske prakse. Predmet tih ugovora treba da bude i imenovanje mentora (kvalifikovani nastavnici predmetne oblasti, pedagozi ili drugi stručni saradnici).

Preporučuje se ustanovama visokog obrazovanja primjena modularnog pristupa, gdje bi se psihološke, pedagoške, didaktičke i metodičke kompetencija postizale kroz određene module. Ti moduli mogu biti i izborni, omogućavajući studentima fleksibilnost.

KRITERIJUMI

a. Kvalifikacija koja u svom nazivu sadrži riječ nastavnik ili ekvivalent (npr. učitelj, profesor i sl.) dodjeljuje se nakon drugog ciklusa studija (ukupno 300 ECTS).

b. Ishodi učenja u ukupnoj kvalifikaciji minimalno pokrivaju ishode predmeta srodnih kvalifikaciji iz nastavnih planova i programa za osnovnu i za srednju školu.

c. Ishodi učenja u ukupnoj kvalifikaciji minimalno pokrivaju standarde kompetencija za nastavnike definisane dokumentom „Standarde kompetencija za nastavnike i direktore u vaspitno-obrazovnim ustanovama“ (2016.), kroz jasnu strukturu psiholoških, pedagoških, didaktičkih i metodičkih sadržaja u minimalnom iznosu od ukupno 60 ECTS-a.

d. Visokoškolska ustanova koja izvodi program za inicijalno obrazovanje nastavnika ima najmanje jednog izabranog nastavnika za metodiku predmetne oblasti iz koje se program izvodi.

e. Visokoškolska ustanova koja izvodi studijski program za inicijalno obrazovanje nastavnika ima sporazume s osnovnim i srednjim školama u kojima studenti obavljaju metodičke prakse i praktikume.

f. U toku realizacije studijskog programa, studenti provode minimalno 150 časova u školama, što uključuje prisustvo časovima koje izvodi kvalificirani nastavnik (mentor) radi praćenja i analize nastave, metodičke vježbe pripreme časova, praćenje organizacije škole, vođenje razreda, te izvođenje časova.

IZVJEŠTAJ O AKREDITACIJI PREMA DODATNOM STANDARDU BR.10 ZA INICIJALNO OBRAZOVANJE NASTAVNIKA

STANDARD 10: Studijski program za inicijalno obrazovanje nastavnika rezultira kvalifikacijom koja se postiže nakon drugog ciklusa studija (ukupno 300 ECTS) i koja daje nastavničke kompetencije i kompetencije struke (predmeta) koje se stiču i kroz praktični rad u osnovnim i srednjim školama.

Smjernice:

Standard se primjenjuje na studijske programe čija je izlazna kvalifikacija nastavnik (učitelj, profesor i sl.), i to predmetni nastavnik u osnovnoj i srednjoj školi. Ovakvi programi bi u postupku akreditacije i reakreditacije trebali ispuniti uz sve osnovne standarde za akreditaciju studijskih programa i ovaj dodatni standard.

Uzimajući u obzir da se kvalifikacija nastavnika stiče nakon drugog ciklusa visokog obrazovanja (master studiji – ukupno 300 ECTS), strogo formalno gledano ovi dodatni standardi bi se odnosili na akreditaciju master studija. Standard se može odnositi i na integrisani (petogodišnji) studij prvog i drugog ciklusa, na studij drugog ciklusa koji sadrži potrebne ishode učenja (koji pokrivaju srodne nastavne planove i programe u osnovnim i srednjim školama, kao i ishode koji se odnose na kompetencije nastavnika – psihološke, pedagoške, didaktičke i metodičke), kao i na studije drugog ciklusa koji sadrži dio potrebnih ishoda učenja ukoliko je kroz pristupnu politiku regulisano da se primaju samo oni studenti koji su u prvom ciklusu studija postigli nedostajući obim ishoda učenja, tako da u ukupnom zbiru postignu minimalno 60 ECTS-a psiholoških, pedagoških, didaktičkih i metodičkih sadržaja. To se takođe odnosi i na potreban obim prakse u školi – potrebno je u ukupnom obimu petogodišnjeg studija imati 150 časova provedenih u školama. Za slučaj da visokoškolska ustanova akredituje program drugog ciklusa za inicijalno obrazovanje nastavnika koji u cjelosti obuhvata obim ishoda učenja koji se odnose na predmetne i nastavničke kompetencije, kao i ukupan obim didaktičke i metodičke prakse, pristup takvome studiju treba omogućiti samo studentima koji su završili prvi ciklus ili pedagoškog ili smjera srodnog predmetnom programu (npr. matematika, biologija, historija, geografija, i sl.).

Visokoškolska ustanova koja izvodi studijski program za inicijalno obrazovanje nastavnika treba da ima barem jednog izabranog nastavnika za metodiku nastave za svaku predmetnu oblast iz koje se programi izvode. Nastavnik bi bio zadužen za predmete koji se odnose na metodiku nastave, kao i metodičku školsku praksu u školi. Kod izbora nastavnika za metodiku nastave trebaju da se uzmu u obzir iskustvo u radu u školi, te potreban broj relevantnih publikacija iz oblasti metodike nastave određene predmetne oblasti. U idealnom slučaju nastavnik metodike nastave je stekao obrazovanje iz predmetne oblasti, a doktorat iz metodike nastave ili obrnuto.

Ustanova visokog obrazovanja koja izvodi studijski program za inicijalno obrazovanje nastavnika treba da ima zaključene sporazume (ugovore) sa školama o izvođenju školske prakse. Predmet tih ugovora treba da bude i imenovanje mentora (kvalifikovani nastavnici predmetne oblasti, pedagozi ili drugi stručni saradnici).

Preporučuje se ustanovama visokog obrazovanja primjena modularnog pristupa, gdje bi se psihološke, pedagoške, didaktičke i metodičke kompetencije postizale kroz određene module. Ti moduli mogu biti i izborni, omogućavajući studentima fleksibilnost.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Kvalifikacija koja u svom nazivu sadrži riječ nastavnik ili ekvivalent (npr. učitelj, profesor i sl.) dodjeljuje se nakon drugog ciklusa studija (ukupno 300 ECTS).	Ispunjeno Djelimično ispunjeno Nije ispunjeno	Eliminacioni
<i>Komentar</i>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Ishodi učenja u ukupnoj kvalifikaciji minimalno pokrivaju ishode predmeta srodnih kvalifikaciji iz nastavnih planova i programa za osnovnu i za srednju školu.	Ispunjeno Djelimično ispunjeno Nije ispunjeno	Eliminacioni
<i>Komentar</i>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Ishodi učenja u ukupnoj kvalifikaciji minimalno pokrivaju standarde kompetencija za nastavnike definisane dokumentom „Standarde kompetencija za nastavnike i direktore u vaspitno-obrazovnim ustanovama“, Nacionalni savjet za obrazovanje Crne Gore, 2016., kroz jasnu strukturu psiholoških, pedagoških, didaktičkih i metodičkih sadržaja u minimalnom iznosu od ukupno 60 ECTS-a.	Ispunjeno Djelimično ispunjeno Nije ispunjeno	Eliminacioni
<i>Komentar</i>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Ustanova visokog obrazovanja koja izvodi program za inicijalno obrazovanje nastavnika ima najmanje jednog izabranog	Ispunjeno Djelimično ispunjeno Nije ispunjeno	Potreban

nastavnika za metodiku predmetne oblasti iz koje se program izvodi.		
<i>Komentar</i>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Ustanova visokog obrazovanja koja izvodi studijski program za inicijalno obrazovanje nastavnika ima sporazume s osnovnim i srednjim školama u kojima studenti obavljaju metodičke prakse i praktikume.	Ispunjeno Djelimično ispunjeno Nije ispunjeno	Potreban
<i>Komentar</i>		

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. U toku realizacije studijskog programa, studenti provode minimalno 150 časova u školama, što uključuje prisustvo časovima koje izvodi kvalificirani nastavnik (mentor) radi praćenja i analize nastave, metodičke vježbe pripreme časova, praćenje organizacije škole, vođenje razreda, te izvođenje časova.	Ispunjeno Djelimično ispunjeno Nije ispunjeno	Eliminacioni
<i>Komentar</i>		

Preporuke u vezi sa unapređenjem standarda